

Friluftslivet i *Utemagasinet*

”Ute eller inne”

- en kvantitativ studie om bilden av friluftsliv i
tidskriften *Utemagasinet*

Matts Andersson

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN

Examensarbete 52:2008

Läroprogrammet: 2004-2009

Seminariehandledare: Leif Strand

Examinator: Jane Meckbach

Sammanfattning

Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka den bild som tidskriften *Utemagasinet* gett oss av friluftsliv från 1990 till 2008. Frågeställningarna som jag arbetar efter är:

1. Vilka friluftslivsaktiviteter rapporterar *Utemagasinet* om i sin tidskrift och har det skett någon förändring mellan 1990 och 2008?
2. Vad är det för stilar som friluftslivet i *Utemagasinet* tillhör och om de skall kategoriseras enligt Sandells tre friluftsstilar som grund, syns det då någon förändring mellan 1990 - 2008?
3. Finns det någon skillnad på synen av utrustningens betydelse för friluftslivet från 1990 till 2008?

Metod

Metoden som jag kommer att använda är en kvantitativ innehållsanalys där *Utemagasinet* tidskrifter från åren 1990, 2000 och 2008 kommer att granskas. Artiklarna delas in i grupper och ställas upp i diagram för att kunna presentera resultatet.

Resultat

Studien visar att de aktiviteter som *Utemagasinet* rapportera mest om är vandring, kajakpaddling, att gå på tur med skidor och skidor i offpist. Resultatet visar också på en minskad mångfald av aktiviteter under perioden 1990 till 2008.

Analysen visar att det går att kategorisera in analysen av artiklarna i två av Sandells tre friluftsstilar; utrustning får ett större utrymme i tidskriften genom åren och större fokus läggs på att testa olika produkter.

Slutsats

Det har blivit färre artiklar som behandlar friluftsliv och större fokus läggs på resmål och utrustning. Det finns ett större antal artiklar om utrustning och resor 2008 jämfört med tidigare. Friluftsliv som beskrivs i tidskriften har gått mot Sandells passiva anpassningsstil vilket leder till att vi använder vår närmiljö mer frekvent än tidigare.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Syfte och frågeställning.....	2
Metod	2
Resultat.....	2
Slutsats	2
TABELL- OCH FIGURFÖRTECKNING	5
1. Inledning	6
1.1 Introduktion.....	6
1.2 Bakgrund	6
1.3 Begrepp och definitioner	7
1.3.1 Friluftsliv	7
1.4 Forskningsläge.....	8
1.5 Syfte och frågeställning.....	11
1.5.1 Syfte	11
1.5.2 Frågeställning	11
1.6 Teoretisk utgångspunkt	12
2. Metod.....	14
2.1 Urval.....	14
2.2 Datainsamlingsmetod	14
2.3 Procedur	15
2.4 Validitet.....	16
2.5 Reliabilitet	16
3. Resultat.....	17
3.1 Friluftaktiviteter i Utemagasinet.....	17
3.1.1 Antal artiklar om aktiviteter	17
3.1.2 Antal sidor om aktiviteter.....	18

3.2 Friluftsstilar	19
3.3 Synen på utrustning	20
3.4 Länder i Utemagasinet	21
4. Sammanfattande diskussion.....	24
4.1 Friluftaktiviteter i Utemagasinet.....	24
4.2 Friluftsstilar	25
4.3 Utrustning i Utemagasinet.....	26
4.4 Länder i Utemagasinet	27
4.6 Fortsatt forskning	27
Käll- och litteraturförteckning.....	28
Tryckta källor	28
Elektroniska källor	29
Otryckta källor.....	29
Bilaga 1 - KÄLL- OCH LITTERATURSÖKNING	30
Bilaga 2 - Kodningsschema för friluftsstilar	31

TABELL- OCH FIGURFÖRTECKNING

Figur 1. Antal skrivna artiklar fördelade på olika aktiviteter.	17
Figur 2. Antal skrivna sidor fördelat på olika aktiviteter.	18
Figur 3. Procentuell fördelning av friluftsstilar fördelat på åren 1990, 2000 och 2008.....	19
Figur 4. Antal skrivna artiklar om tillbehör och tester.	20
Figur 5. Antal skrivna sidor om tillbehör och tester.	21
Figur 6. Antal skrivna artiklar fördelat på Sverige, övriga Norden, övriga Europa, övriga Världen.	22
Figur 7. Antal sidor fördelat på Sverige, övriga Norden, övriga Europa, övriga Världen.	23

1. Inledning

1.1 Introduktion

De senaste åren har friluftslivet och sättet vi bedriver vårt friluftsliv på genomgått stora förändringar. Det har kommit ett stort utbud av teknisk utrustning som hjälper friluftsutövare som t.ex. vandrare, paddlare och andra som vill ta sig fram i skog och mark, på vattnet eller på berget. Det är inte helt ovanligt att vandrare och andra som bedriver friluftsliv har utrustat sig med en GPS för att se var de befinner sig.

Utbudet av friluftskläder är stort och materielen har blivit allt mer teknologiskt framtagna, de skall hålla kyla borta, se till att huden kan andas mm. De är även specifikt framtagna för olika typer av friluftsliv. Detta har blivit en stor industri de senaste åren vilket har lett till att de största tillverkarna inom friluftsliv och outdoor i Sverige, mellan 2001 och 2006 ökat sin omsättning med 76procent¹. Marknaden har exploderat när det gäller märken, material och även resmål, där det ena skall vara mer enastående än det andra.

Även naturen utnyttjas för mer idrottsliga former av friluftsliv. Sporter såsom multisport där stora delar består av orientering i skog och mark och transporter med hjälp av halv eller heldämpad cykel har blivit ett vanligt inslag i svenska skogar. Vår syn på friluftsliv har förändrats de senaste åren, frågan är om vi kan se det i de medier som rapporterar om friluftsliv. Eller är det rent av medierna som bestämmer vad vi skall göra i naturen?

Jag har valt att undersöka hur en av de stora tidskrifterna för friluftsliv i Sverige ger oss bilden av friluftsliv och hur denna bild har förändrats sedan början på 1990-talet. Tidskriften som jag kommer att analysera heter *Utemagasinet*.

1.2 Bakgrund

Tidskriften *Utemagasinet* ges ut av Hjemmet Mortensen och grundades 1980, kom då ut med åtta nummer varje år och den är en specialtidning om friluftsliv. Den utkommer numera med tio nummer varje år (2008) och har en stadig läsarkrets på cirka 43 000 läsare där 54 procent

¹ Mattias Boman, Peter Fredman, Linda Lundmark, Leif Mattsson, *Friluftslivets ekonomiska värden – en översikt*, (2008-03-19 s. 24.

läser minst hälften av alla nummer och har 65 procent manliga läsare och en medelålder på 42 år.²

Chefsredaktören Ingalill Forslund på tidskriften *Utemagasinet* säger att tidningen har ”följt med den allmänna trenden som är att folk inte längre orkar vara ute med 35 kg rygga i Sarek utan hellre mindre ryggsäck längs Kungleden med bekvämt boende”³.

1.3 Begrepp och definitioner

1.3.1 Friluftsliv

Friluftsliv är ett brett begrepp som kan vara svårt att definiera, det finns många organisationer runt om i Sverige som har sin egen definition, men det är också svårt att veta hur de skall tolkas. Diskussionen har handlat om aktiviteter som har tävlingsmoment eller prestationskrav skall räknas som friluftsliv. Här presenteras några definitioner på friluftsliv från ett antal kända organisationer och myndigheter.

I Nationalencyklopedin så skrivs det om friluftsliv att det är: ”verksamheter ute i det fria vanligen för längre tid och i vildare natur”.⁴

Det är en relativt smal definition som lämnar en del aktiviteter utanför vilket andra skulle beskriva som friluftsliv såsom skidåkning att gå i en park eftersom detta inte ofta bedrivs under en längre tid.

Regeringskansliet som i juli 1999 tillsatte en arbetsgrupp som skulle se över hur framtida inriktning och administration av stödet från staten till friluftsliv och främjandeorganisationer skulle utformas, använder sig av följande definition: ”vistelse och fysisk aktivitet utomhus för att uppnå miljöombyte och naturupplevelse utan krav på prestation eller tävling”⁵.

² Hjemmet Mortensen AB, <http://www.hjemmetmortensen.se/varalasers/article349939.ece> 2008-12-19

³ Intervju, Ingalill Forslund, Chefsredaktör Utemagasinet.

⁴ Nationalencyklopedins ordbok, <http://www.ne.se/artikel/O156233>, 2008-12-15

⁵ Statens stöd till friluftsliv och främjandeorganisationer <http://www.regeringen.se/content/1/c4/19/03/a85c328c.pdf>, s. 15

Rapporten nämner vidare också den norska definitionen av friluftsliv som översatt till svenska lyder ”Vistelse och fysisk aktivitet utomhus under fritid för att uppnå miljöombyte och naturupplevelse.”⁶

Naturvårdsverkets och friluftsförbundet använder sig av samma definition som lyder: "vistelse utomhus i natur- eller kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling"^{7,8}. Här har de båda organisationerna tagit bort aktiviteterna som rör tävlingsarrangemang. Det är denna definition som kommer att tillämpas i denna uppsats.

1.4 Forskningsläge

Det finns i stort sett ingen forskning på friluftsliv och kopplingen till massmedia, därför har jag tittat på den forskningen som finns på friluftsliv. Bristen på forskning gör det svårt att få en bra grund att bygga detta arbete runt. Det finns dock ett behov av ökad forskning inom dessa områden för att få en större kunskap om friluftslivet idag.

Det har gjorts en studie på just Utemagasinet av Klas Sandell, denna undersökning presenterar han i boken *Fritidskulturer* har Sandell belyst de förebilder och motiv som massmedia använder för att öka befolkningens intresse för friluftsliv. Kapitlet bygger på en studie av Utemagasinet mellan åren (1989 till 1998) och annat material rörande rese- och utrustningskataloger, böcker och tv-program.⁹

Sandell skriver att det inte alltid är det breda friluftslivet som visas i massmedia, utan att det istället finns i våra stora friluftsförbundet runt om i landet, men att dessa troligtvis påverkas av de motiv och förebilder som massmedia ger till oss. Sandell skriver att

En indikation på förebildernas betydelse får vi i det uppenbart stora kommersiella reklamvärde som ligger i kopplingarna till friluftsliv och naturturism. Man kan bl.a. stilla reflektera över hur få av landets alla mountainbikes som någonsin cyklas i några berg, men där friluftskopplingen blivit en del i ett mode, och kraftigt påverkar t.ex. vilken cykel man köper. – Kanske också påverkar att man alls vill ha en cykel, vilket förstås är viktigt ur både miljö- och hälsoperspektiv.¹⁰

⁶ Statens stöd till friluftsliv och främjandeorganisationer
<http://www.regeringen.se/content/1/c4/19/03/a85c328c.pdf>, s. 22.

⁷ Naturvårdsverket, <http://www.naturvardsverket.se/sv/Arbete-med-naturvard/Arbete-med-friluftsliv/2008-12-15>

⁸ Friluftsförbundet, <http://www.friluftsfremjandet.se/web/guest/hem> 2008-12-15

⁹ Klas Sandell, "Fritidskulturer", i *Fritidskultur i natur*, red Leif Berggren (Lund: Studentlitteratur, 2000), s. 217.

¹⁰ Ibid.

Vi påverkas av det vi läser och ser på tv. Sandell skriver om äventyrarnas roll som förebilder i friluftslivet. Äventyraren som gör stora expeditioner är sponsrade och i gengäld så gör de reklam för sina sponsorer genom bilder, filmer och berättelser. Det finns enligt Sandell en generell hög statusfaktor i det som har en frilufts- och äventyrskoppling. Detta gör att kläder och saker som påminner om vildmarken blir populära även i en urban miljö.¹¹

Om detta skriver Sandell tillsammans med Sverker Sörlin också i boken *Friluftshistoria*¹². I kapitlet "Nutid och framtid" så skriver Sandell och Sörlin i inledningen att friluftslivet idag handlar ofta om specialiserad och högteknologisk inriktning av utrustningen och att friluftslivet har blivit mer äventyrsinriktat. Men samtidigt vill de också påvisa att det traditionella, breda och enkla friluftslivet fortfarande har stor betydelse för stora delar av befolkningen.¹³

Den utveckling som vi ser på utrustning ser vi också på var vi utövar friluftsliv. Sandell och Sörlin diskuterar om friluftaktiviteterna har frigjorts från landskapet och naturmötet att de friluftaktiviteter som tidigare varit platsberoende numera har blivit mer frigjorda från sin yta och landskap.¹⁴ Idag så finns äventyrsbad inomhus, vi bygger upp klätterväggar där vi själva bestämmer hur svåra de ska vara.

Sandell tar också upp i sin studie att det går att se en tendens i media att vi blir mer intresserade av den lokala miljön, men att det också håller på att ske en större utveckling av de mer specialiserade och platsberoende turismen. Vi rör oss längre bort för att nå den lokala, miljövänliga och exklusiva samtidigt som vi gör av med stora mängder fossila bränslen för att ta oss dit.¹⁵

Ett intressant forskningsprogram som startades 2006 heter: "Friluftsliv i förändring".

I projektet ingår sju lärosäten runt om i landet med femton forskare. Denna forskning får sitt stöd av Naturvårdsverket och ligger till grund för hur de skall bevara och utveckla

¹¹ Klas Sandell, "Fritidskulturer", i *Fritidskultur i natur*, red. Leif Berggren, (Lund: Studentlitteratur, 2000), s. 224.

¹² Boken *Friluftshistoria*, är en sammanställning med korta kapitel om aktuella forskningsresultat om friluftslivet i Sverige under de senaste 100 åren.

¹³ Klas Sandell, Sverker Sörlin, "Nutid och framtid": i *Friluftshistoria: Från "hårdande friluftsliv" till ekoturism och miljöpedagogik*, red. Klas Sandell & Sverker Sörlin, (Malmö: Carlsson, 2008), s. 206,

¹⁴ *Ibid.*, s. 207.

¹⁵ Sandell 2000, s. 216.

förutsättningarna för friluftslivet i Sverige. Detta bedrivs i sex olika delprojekt runt om i landet där de tittar på hur, var, när och vilka det är som bedriver friluftsliv i Sverige. Forskningsprogrammet skall pågå i sex år och det har kommit några delrapporter som kommer att användas längre fram i detta arbete för att få en bild av hur forskarna ser på den förändring som skett i det svenska friluftslivet¹⁶.

Ett av delresultaten från detta projekt är: ”Vad är friluftsliv?” Det är en sammanställning av några av frågorna i en enkätundersökning gjord på svenska folket. Där kan vi se att 88 procent anser att fjällvandring är friluftsliv och 87 procent att vandra i skog och mark.¹⁷ Här presenteras också andra resultat på vad svenska folket tycker är friluftsliv. Rapporten visar också att orienteringstävling anses till 68 procent vara helt och hållet eller delvis friluftsliv.¹⁸ Något som skulle gå emot många friluftsförståelsen såsom Naturvårdsverkets ”vistelse utomhus i natur- eller kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling”¹⁹. Vidare i rapporten beskrivs vad de som svarat på enkäten tycker är friluftsliv och vad som är positiva och negativa faktorer som kan påverka friluftslivet.

En annan delrapport: ”Vilka är ute i naturen?” Där har visat på vad de svarande tycker är natur. Det framgick att sjöar, fjäll och skogar blev de områden som av flest klassades som natur medan fotbollsplaner var det som ansågs minst vara natur. Något som också framgick var att golfbanor anses vara mer natur än fotbollsplaner även fast det också är en iordningställd plats för idrottsaktiviteter på gräs.²⁰

Detta är den forskning som jag har fått fram och studerat. Den studie av *Utemagasinet* som jag kommer att presentera i denna uppsats har inte gjorts tidigare. Sandell har gjort en studie på *Utemagasinet*, men i den ingick andra medier och infallsvinkeln var annorlunda då den också undersöker det som skrivs och visas i tidskrifter och andra medier som rör det svenska friluftslivet. Det ska bli intressant att se om det går att finna några skillnader eller likheter mellan våra studier.

¹⁶ Friluftsförbundet, <http://www.friluftsfremjandet.se/web/guest/hem> 2008-12-15.

¹⁷ Peter Fredman, Sven-Erik Karlsson, Ulla Romild, Klas Sandell, *Vad är friluftsliv?*, Rapport nr 4, *Delresultat från en nationell enkät om friluftsliv och naturturism i Sverige*, (Östersund: Friluftslivsforskning, 2008), s. 17

¹⁸ *Ibid.*, s. 18.

¹⁹ <http://www.naturvardsverket.se/sv/Arbete-med-naturvard/Arbete-med-friluftsliv/2008-12-15>.

²⁰ Peter Fredman, Sven-Erik Karlsson, Ulla Romild, Klas Sandell, *Vilka är ute i naturen?*, Rapport nr 1, *Delresultat från en nationell enkät om friluftsliv och naturturism i Sverige*, (Östersund: Friluftslivsforskning, 2008), s. 17.

1.5 Syfte och frågeställning

1.5.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka den bild som tidskriften *Utemagasinet* gett oss av friluftsliv från 1990 till 2008.

1.5.2 Frågeställning

1. Vilka friluftslivsaktiviteter rapporterar *Utemagasinet* om i sin tidskrift och har det skett någon förändring mellan 1990 och 2008?
2. Vad är det för stilar som friluftslivet i *Utemagasinet* tillhör och om de skall kategoriseras enligt Sandells tre friluftsstilar, syns det då någon förändring mellan 1990 - 2008?
3. Finns det någon skillnad på synen av utrustningens betydelse för friluftslivet från 1990 till 2008?

1.6 Teoretisk utgångspunkt

För att studera olika friluftsstilar som förekommer i tidskriften så har jag använt mig av de tre friluftsstilar som Sandell beskriver i boken *Friluftslivets pedagogik*. De tre olika friluftslivsstilarna; ”dominans”, ”aktiv anpassnings” och ”passiva anpassnings” stil beskriver tre olika sätt att bedriva friluftsliv på. Han påpekar att ingen av stilarna är bättre än den andre och att det många gånger när man skall beskriva en aktivitet så handlar det om en blandning av de olika stilarna.²¹ Jag har använt mig av dessa tre stilar och därefter skapat fyra olika grupper (se under metod) där jag har placerat de olika artiklarna och reportagen i. Nedan beskrivs Sandells tre friluftsstilar.

”Dominans” stilen

Dominans stilen är den första av de olika stilarna och i denna så är det aktiviteten som står i centrum. Där använder vi oss av naturen som en arena för att bedriva och utöva vårt friluftsliv, människan bygger om och förändrar naturen för att uppnå optimala förhållanden för sitt utövande. Många gånger, om inte utemiljön passar, så byggs den om eller byggs upp i en inomhusmiljö, exempel på det är äventyrsbad eller klätterväggar inomhus. På det sättet så slipper vi vara beroende av faktorer som väder och vind men också andra saker som vi inte kan kontrollera och har då tagit aktiviteterna från sin platsbundenhet. Sandell ger följande bild av denna friluftstil:

En bild av denna friluftstil skulle kunna vara att som ett mellanstick i glidflygning eller snowboardåkning ta på sig sin Gore-Tex jacka för att på sitt sittunderlag av plast laga till en påse frystorkad mat på ett fotogenkök. I sin extremare form innebär dock denna friluftstil ofta att måltiden inte alls ingår i friluftslivet utan intas på hotell eller levereras av resebyråns personal.²²

Fördelar med denna stil menar Sandell kan vara att det är lätt att göra spännande och attraktiv för utövaren och det är också mer attraktivt för media. Det kan anses spännande för både den som utövar aktiviteten men också för den som är åskådare, på plats eller hemma i tv soffan.

²¹ Sandell Klas, Från naturliv till friluftsliv: i *Friluftslivets pedagogik: För kunskap, känsla och livskvalitet.*, red Britta Brügge, Matz Glantz, Klas Sandell, 3. uppl. (Stockholm: Liber, 2007), s. 17-18.

²² Ibid., s. 18.

Nackdelar med stilen menar Sandell är miljöpåverkan och att säkerhet och teknikfrågor tar stor plats.²³

”Aktiva anpassnings”-stilen

Den andra av friluftstilarna som Sandell lyfter fram är den aktiva anpassningsstilen och utgångspunkten för denna stil skriver Sandell är att: ”...man anpassar sig till de lokala landskapets karaktärsdrag, årstid etc.”²⁴

Stilen innebär att vi anpassar oss på ett ”aktivt” sätt där vi även förändrar och utnyttjar naturen. Landskapet runt om oss blir som vår hembygd där vi bor och verkar. Något som ofta nämns i dessa sammanhang är ”eko-turism” och ”hållbar naturturism”. Sandell beskriver en extrem illustration av att denna friluftstil kan vara: ”...sittande på sitt tovade sittunderlag vid lägerelden avnjutande sitt enbarrsté i väntan på att den nyfångade fisken ska halstras och att den torkade hemodlade potatisen ska bli färdigkokt”²⁵.

”Passiva anpassnings”-stilen

Den tredje friluftsstilen som Sandell beskriver är passiva anpassnings stilen. Precis som i föregående friluftstil den aktiva anpassningsstilen så är utgångspunkten anpassning till det lokala landskapet, men det är bara en anpassning till landskapet utan att påverka eller störa naturen.

Det centrala i denna friluftstil är mer att avnjuta en lugn stund och titta på utsikten, besöka kulturrelaterade sevärdheter eller besöka en nationalpark. Människan är på besök en kortare tid, utan att göra någon påverkar på det övriga livet på platsen. Sandell målar upp en hur en måltid i denna friluftstil kan se ut: ”...skulle kunna vara ornitologiska föreningen som på sin söndagsutfärd avnjuter smörgåspaketet och termoskaffet vid bilen på väg mellan fågeltornet och slätterängsreservatet. En fördel som beskrivs med denna stil är att det ofta ryms inom allemansrätten och att det därför är relativt enkelt att utöva.”²⁶

²³ Britta Brügge, Matz Glantz, Klas Sandell, 3:e uppl., (Stockholm: Liber, 2007), s. 19.

²⁴ Sandell, 2007, s. 19.

²⁵ Ibid., s. 19.

²⁶ Sandell, 2007, s. 20.

2. Metod

Jag kommer att använda mig av en kvantitativ innehållsanalys, för att analysera den utvalda tidskriften *Utemagasinet*. Den kvalitativa innehållsanalysen går ut på att mäta och räkna förekomsten av ord, uttryck eller speciella förekomster i en text. Detta kan både göras manuellt av människor eller av datorer. Att bearbeta texten manuellt gör att djupare och mer komplicerade tolkningar göras.²⁷ Det är en manuell bearbetning som har gjorts i denna studie. Tidningarna från de utvalda årgångarna 1990, 2000 och 2008 studeras och jag tittar närmare på artiklar som handlar om det området jag vill undersöka.

2.1 Urval

Jag har valt att analysera *Utemagasinet*s årgångar 1990 med åtta nummer, 2000 med åtta nummer och 2008 med tio nummer. I tidskrifterna så har jag valt att studera sådana artiklar som är minst en sida eller längre. Mindre notiser har uteslutits från analysen för att jag inte tycker att de är viktiga i detta sammanhang.

Antalet artiklar som var en sida eller längre i de alla nämnda årgångarna uppgick till 329 stycken. Från årgång 1990 återfanns 109 stycken, 116 stycken från årgång 2000 och 104 stycken från årgång 2008. Dessa artiklar har sedan delats in i undergrupper för att ge en överblick av vad som skrivs i tidskriften.

I årgång 2008 (nummer 3) så följde det med en extra tidning/bilaga som handlade bara om cykling; cykling på landsväg, MTB och semestertips på cykel. Jag valde att inte ta med den bilagan för att den inte bara gavs ut i *Utemagasinet* utan också i tidskriften *Åka skidor* vilket gör att bilagan inte är specifik för just *Utemagasinet* och inte visar deras bild av friluftsliv.

2.2 Datainsamlingsmetod

Jag har valt att göra en kvantitativ innehållsanalys av de artiklarna som nämns ovan under urvalet. Vid genomläsning av artiklarna så delade jag in dem i olika grupper för att enklare kunna visa eventuella skillnader mellan åren. Grupperna är följande:

1. Aktivitet: Längdskidor, klättring och vandring.

²⁷ Göran Bergström, Kristina Boréus, *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text och diskursanalys*, 3:e uppl., (Lund: Studentlitteratur, 2005), s. 44.

2. Resmål: Vandrings längs Kungleden eller skidåkning i Åre.
3. Tester: Utemagasinet redaktion eller någon annan författare testas en eller flera produkter och ger deras utlåtande.
4. Tillbehör: Artiklar som handlar om tillbehör och prylar som rör friluftsliv.
5. Länder: Här noteras vilka länder artiklarna i tidskriften handlar om, detta analyseras för att kunna ge en djupare syn på de friluftsliv som presenteras i tidskriften. Länderna kommer sedan att delas in under fyra grupper. Detta för att göra det mer överskådligt: Sverige, övriga Norden, övriga Europa och övriga Världen.

För att visa resultatet av de olika friluftsstilarna så kommer artiklarna att delas in i fyra kategorier av friluftsstilar med Sandells teorier som grund. Jag har i analysen också skapat en fjärde kategori som är en blandning av kategori ett och tre. Detta för att det ibland är svårt att säga att en aktivitet eller att vi bara använder oss av en friluftsstil när vi bedriver vårt friluftsliv. Det är ofta som vi blandar stilarna och detta tror jag är en blandning som ofta kommer att förekomma i tidskriften. De fyra stilarna är:

1. Dominans - stil
2. Aktiv anpassnings - stil
3. Passiv anpassnings - stil
4. Dominans/Passiv anpassnings – stil

Det förekom också att en del av artiklarna föll under andra kategorier som jag inte tycker är av värde för uppsatsens syfte och frågeställning. Till dessa hör krönikor, historiska berättelser, personporträtt, debatt artiklar eller träningstips. Ett utförligare kodningsschema för friluftsstilarna finns under bilaga 2.

2.3 Procedur

Arbetet har gått till så att jag har läst igenom de tidskrifter som finns från de utvalda årgångarna, tidskrifterna har studerats vid Kungliga Biblioteket i Stockholm. Jag började med att studera *Utemagasinet* som tidning och tog reda på bakgrundsfakta om företaget, samt läste igenom en tidigare årgång av *Utemagasinet* (1989). Detta för att få en bild av den fysiska tidningen innan jag började skapa kategorierna.

Under arbetets gång så har artiklarna lagts in i grupper för att jag enklare skall kunna analysera materialet. Tidningarna studerades i ordningen när de gavs ut under året, först studerades nr 1-1990 sedan nr 1-2000 och efter det nr 1-2008 för att sedan gå över till tidning nr 2 de nämnda utgivningsåren, detta för att öka validiteten på studien. Vissa av artiklar har sedan använts för att visa det resultat som jag har kommit fram till. Detta presenteras i en överskådlig diagramform, både vad gäller antal artiklar och antalet sidor som rör friluftaktiviteterna, länder och utrustning.

2.4 Validitet

Med denna uppsats var målet att kvantitativt se på det friluftsliv som presenteras i *Utemagasinet* mellan åren 1990 och 2008. Validiteten kan anses vara god, då bara de artiklar som är relevanta för resultatet har studerats. I det materialet som jag har studerat har ett urval skett och delar valts bort då jag inte ansåg att de har relevans för resultatet. Dessa var krönikor, historiska berättelser, personporträtt, debattartiklar eller träningstips.

2.5 Reliabilitet

Kategoriseringen av de olika artiklarna och dess innehåll har skett efter min egen tolkning och det har ibland varit svårt att avgöra under vilken kategori som en artikel skall placeras. Detta medför att det material som jag har studerat skulle kunna tolkas annorlunda av en annan person.

All data har samlats in på samma sätt och att inte studera varje årgång en i taget utan i ordning i vilket de har utgivits under året gör att felaktig kategorisering minskar. Det som stärker det är att det går att se likheter mellan denna studie och Sandell studie från 2000.

3. Resultat

Totalt har 329 artiklar analyserats. 109 stycken i årgång 1990 fördelat på 8 nummer, 116 artiklar i årgång 2000 fördelat på 8 nummer och 104 artiklar i årgång 2008 fördelat på 10 nummer.

3.1 Friluftaktiviteter i Utemagasinet

Vilka friluftslivsaktiviteter rapporterar *Utemagasinet* om i sin tidskrift och har det skett någon förändring mellan 1990 och 2008? Här presenteras vilka aktiviteter som det rapporteras om i tidskriften och om det har skett någon förändring från 1990 till 2008. I resultaten presenteras bara de aktiviteter som förekommit i minst två av de tre årgångarna. Antalet artiklar som handlade om en aktivitet 1990 var 43 stycken, 2000 var det 52 stycken och 2008 var det 32 stycken. Antalet artiklar som handlar om en aktivitet har gått ner från 1990 till 2008 med en pik år 2000.

3.1.1 Antal artiklar om aktiviteter

Nedan presenteras antalet artiklar som skrivits om olika friluftslivsaktiviteter. De presenteras som antal artiklar mot aktivitet, fördelat på årgång.

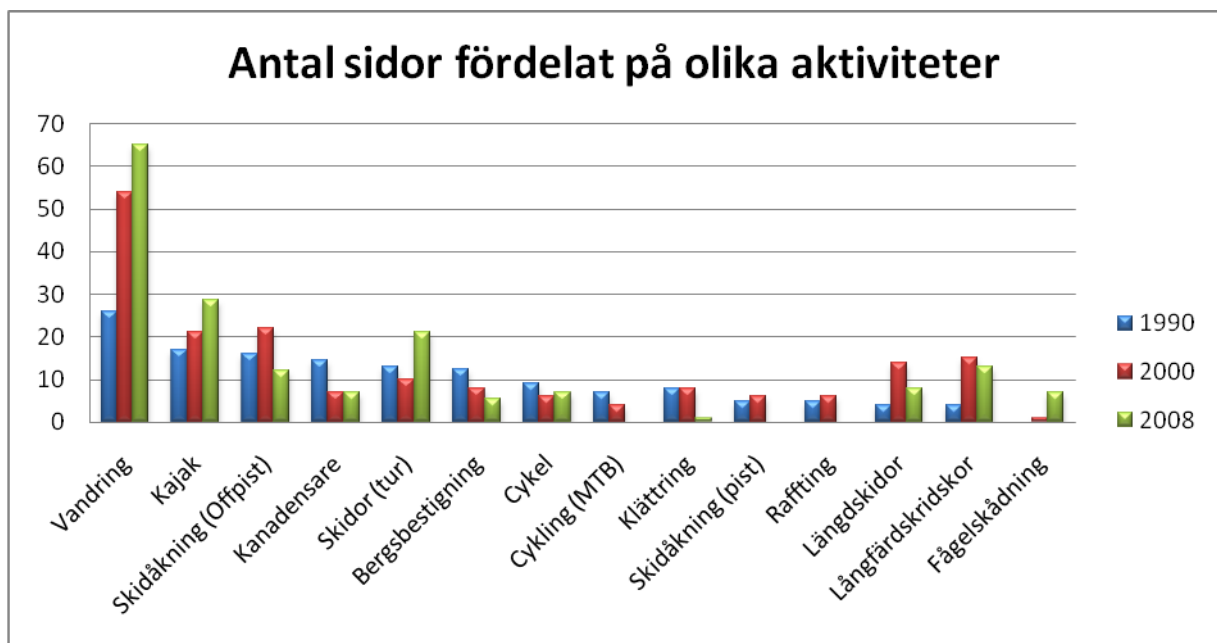
Figur 1. Antal skrivna artiklar fördelade på olika aktiviteter.

Det som framkommit är att de aktiviteter som det skrivs mest artiklar om är vandring, kajakpaddling, skidåkning (offpist) och skidor (tur). De aktiviteter som har minskat är cykling (MTB) där det skrevs fyra artiklar 1990, en artikel 2000 men ingen 2008. Detsamma gäller för skidåkning (pist), där det skrevs två artiklar 1990, tre artiklar 2000 och ingen 2008. Det går också att se en trend i att artiklar om att paddla kanadensare har gått ner från fyra artiklar 1990 till en artikel 2008.

Antalet olika aktiviteter är stort och antalet artiklar blir då för få för om några av aktiviteterna, detta gör det svårt att kunna påvisa en förändring över tid.

3.1.2 Antal sidor om aktiviteter

Nedan presenteras antalet sidor som skrivits om olika aktiviteter. De presenteras som antal sidor per aktivitet, fördelat på årgång.

Figur 2. Antal skrivna sidor fördelat på olika aktiviteter.

Antalet sidor som är skrivna om de olika aktiviteterna visar på samma resultat som antalet artiklar. Det som det skrivs mest om är: vandring, kajakpaddling, skidor (tur) och skidåkning (offpist). Det går att se en klar trend att antalet sidor skrivna om vandring har ökat, från 26 sidor 1990 till 65 sidor 2008. Antalet skrivna sidor för kajak har ökat från 17 sidor 1990 till

28,5 sidor 2008. Antalet olika aktiviteter är stort och antalet sidor blir då för få för att kunna påvisa en förändring över tid.

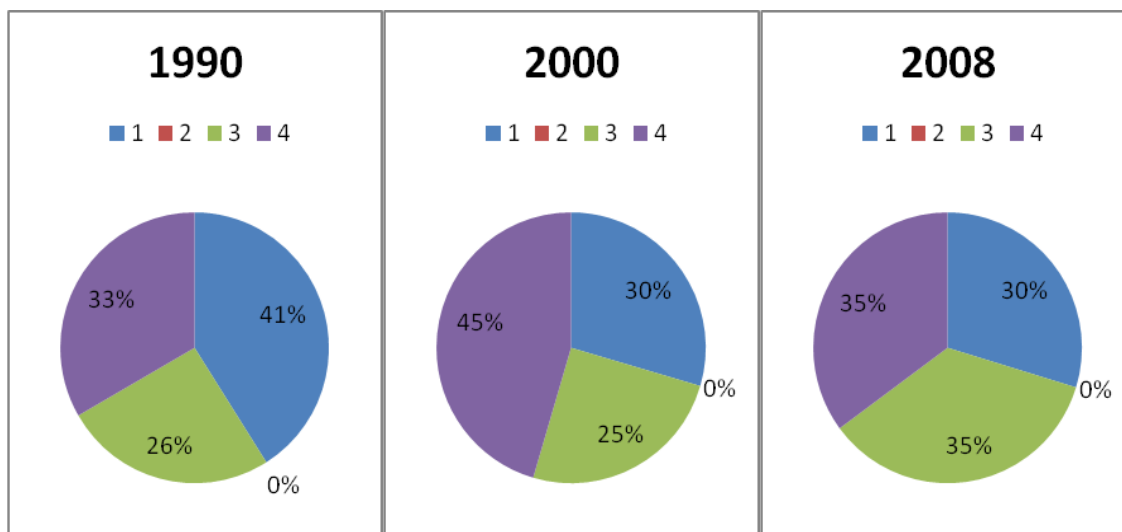
3.2 Friluftsstilar

Vad är det för stilar som friluftslivet i *Utemagasinet* tillhör och om de skall kategoriseras med utgångspunkt i Sandells tre friluftsstilar, syns det då någon förändring mellan 1990 - 2008?

Här presenteras resultatet av indelningen av de olika friluftsstilarna och om det har skett någon förändring från 1990 till 2008. Antalet artiklar som behandlats i denna analys var 1990 - 39 stycken, 2000 - 44 stycken och 2008 - 37 stycken.

De fyra olika kategorierna som artiklarna har blivit indelade i är:

1. Dominans - stil
2. Aktiv anpassnings - stil
3. Passiv anpassnings - stil
4. Dominans och Passiv anpassnings - stil

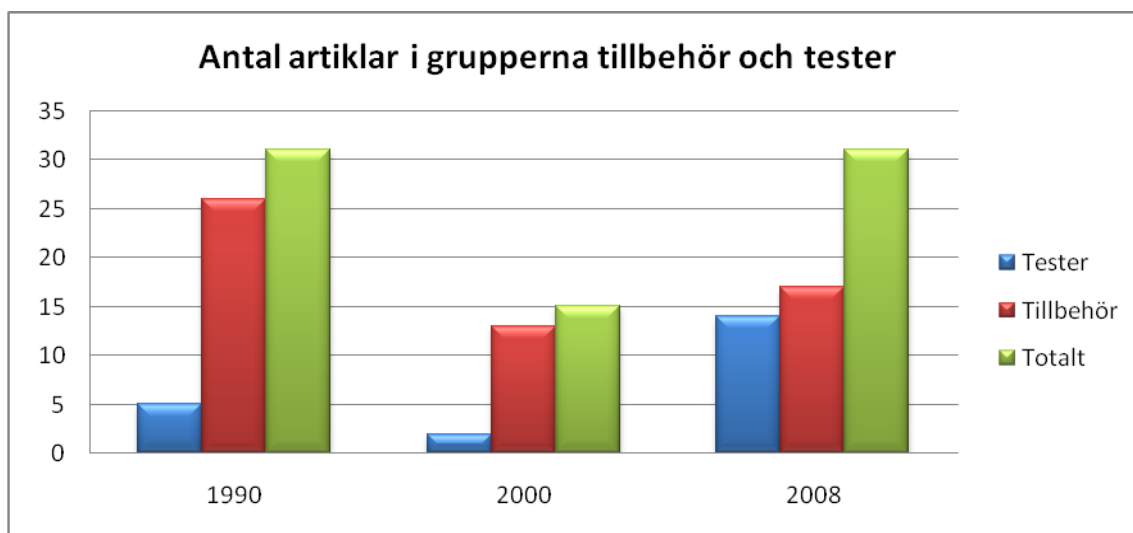
Figur 3. Procentuell fördelning av friluftsstilar fördelat på åren 1990, 2000 och 2008

Från diagram i figur 3 framgår att i tidskriften från 2008 är det en jämn fördelning mellan tre av friluftslivsstilarna; dominans-stilen med 30 procent, passiv anpassnings-stil med 35 procent och den fjärde som är en blandning mellan dominans-stil och passiv anpassnings-stil med 35 procent. Den enda stilen som det inte var någon artikel som berörde var aktiv anpassnings stil.

Det går att urskilja en trend från 1990 till 2000, då flyttade 11 procentenheter från dominans - stil till bland kategorin dominans och passiv anpassnings - stil. Från 2000 till 2008 så har 10 procentenheter flyttats från blandkategorin dominans och passiv anpassnings - stil till passiv anpassnings - stil.

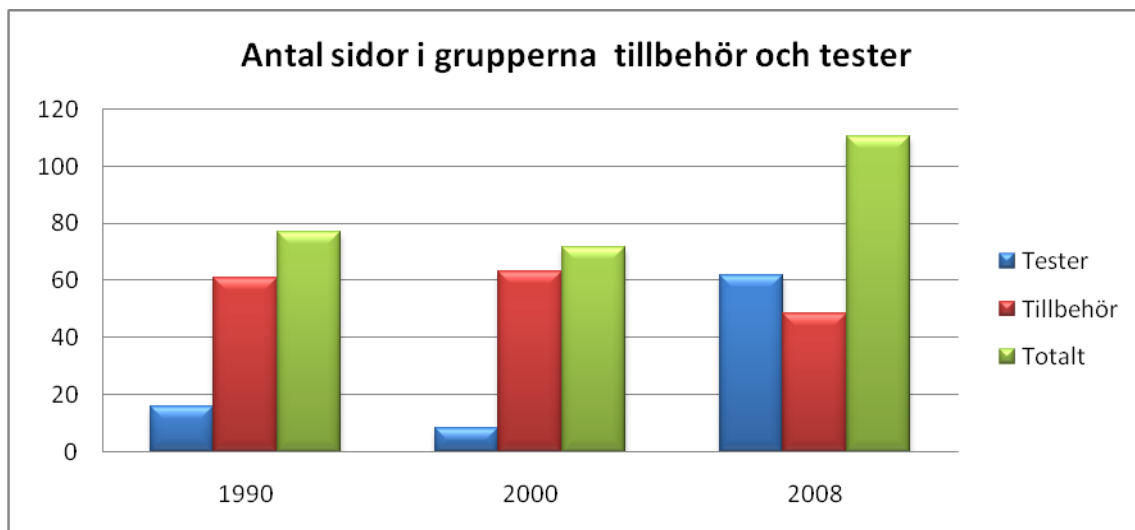
3.3 Synen på utrustning

Finns det någon skillnad på synen av utrustningens betydelse för friluftslivet från 1990 tills 2008? Här presenteras resultatet av sammanställningen av artiklar som handlar om utrustning. Dessa artiklar har sammanställts under grupperna tillbehör och Tester.

Figur 4. Antal skrivna artiklar om tillbehör och tester.

Vi kan se här att antalet artiklar som är skrivna om tester och prylar inte skiljer sig mellan 1990 och 2008, det är 31 artiklar i båda årgångarna. Det som skiljer sig mellan årgångarna är fördelningen mellan antalet artiklar om tester och tillbehör. Årgång 1990 så är det 26 artiklar som handlar om tillbehör och fem som handlar om tester. Fördelningen 2008 är 14 artiklar om tester och 17 om prylar.

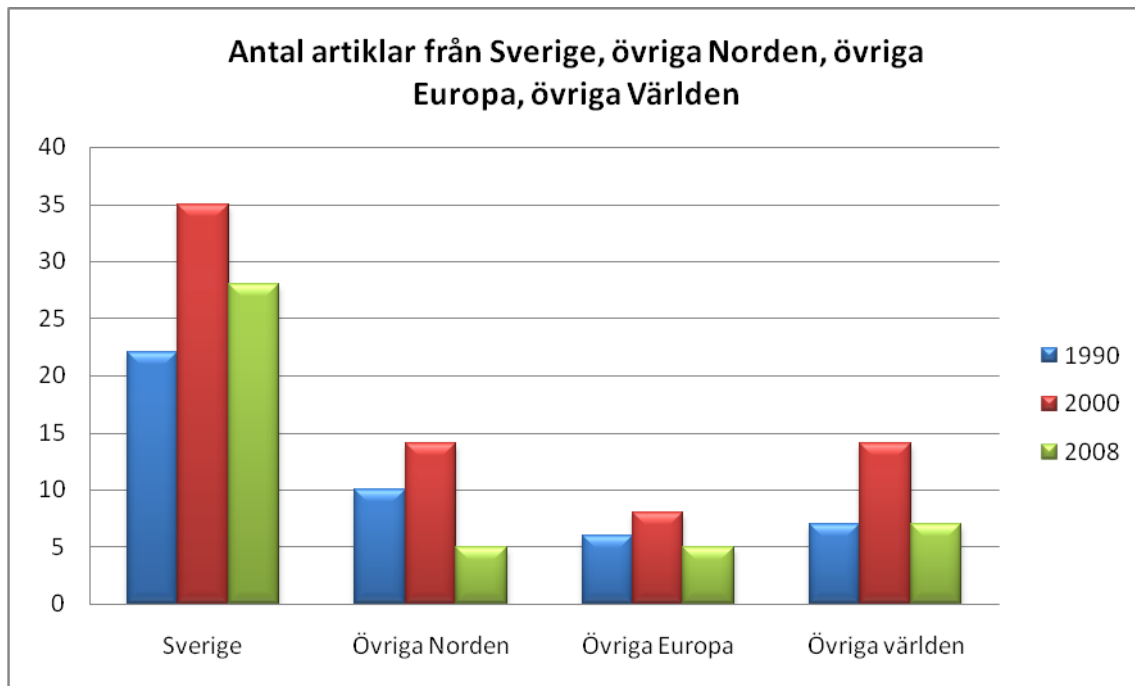

Figur 5. Antal skrivna sidor om tillbehör och tester.

Antalet sidor som är skrivna om tester och prylar har ökat från 77 sidor 1990 till 110,5 sidor 2008. Sammanställningen visar också att det är antalet sidor om tester som har ökat mest, 16 sidor 1990 till 62 sidor 2008. Antalet sidor om prylar minskade från 61 sidor 1990 till 48,5 2008.

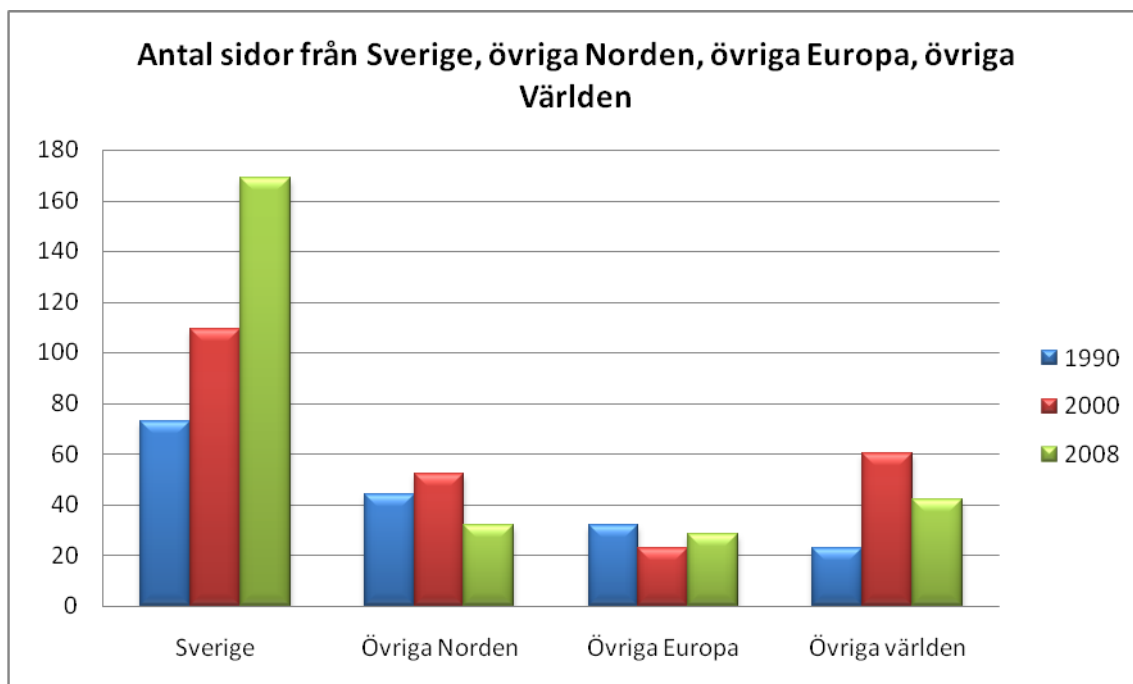
3.4 Länder i Utemagasinet

Här presenteras två sammanställningar för vilka länder som är representerade i de olika artiklarna. Antalet artiklar är 45 stycken fördelat på 172 sidor från 1990, 71 artiklar fördelat på 244 sidor från 2000 och 45 artiklar fördelat på 271,5 sidor från 2008.

Figur 6. Antal skrivna artiklar fördelat på Sverige, övriga Norden, övriga Europa, övriga Världen.

Det som kan utläsas ur detta är att mellan 1990 och 2008 så har antalet artiklar om Sverige ökat från 22 till 28 stycken. Antalet artiklar från de övriga har minskat över tid eller är oförändrade.

Figur 7. Antal sidor fördelat på Sverige, övriga Norden, övriga Europa, övriga Världen.

I figur 7 ovan visas att antalet sidor skrivna om friluftslivet i Sverige har ökat mellan 1990 och 2008 från 73 till 169. Antalet sidor om övriga Världen har också ökat från 23 sidor 1990 till 42 sidor 2008.

4. Sammanfattande diskussion

Syftet med denna uppsats var att undersöka den bild som *Utemagasinet* gett oss av friluftsliv från år 1990 till år 2008. En generell slutsats som kan dras utifrån de presenterade resultaten är att *Utemagasinet* har anpassat sig till verkligheten där t.ex. mer utrustning anpassad för friluftsliv finns tillgänglig 2008 än 1990. Befolkningens syn på vad som är friluftsliv, presenterat i delrapporter från pågående forskningsprojekt, stämmer överens med den inriktning som kan ses i *Utemagasinet*s artiklar. Bredden på aktiviteter har minskat och koncentreras på ett antal olika aktiviteter. Det friluftsliv som beskrivs i tidskriften har gått mot en mer passiv anpassningsstil och att vi använder vår närmiljö mer frekvent än tidigare.

4.1 Friluftaktiviteter i *Utemagasinet*

De aktiviteter som *Utemagasinet* skriver mest om är, vandring, kajak, gå på tur med skidor och att åka skidor offpist. Den aktivitet som har blivit omskriven flest gånger är vandring och under 2008 var det elva artiklar av totalt 32 som berörde vandring. Det som vore intressant är att studera vilka typer av vandringar som berörs i artiklarna. Detta skulle kunna ge en bättre bild av hur det har förändrats över tid då det är den aktivitet som *Utemagasinet* skriver mest om. Anledningen till att vandring, kajak, gå på tur med skidor och att åka skidor offpist blir mer omskrivna i tidningarna anser jag bero på att de är mer ansedda som friluftsliv. Detta går också att se i en rapport från svensk friluftslivsforskning som kom i juni 2008. I rapporten har personer blivit tillfrågade i vilken utsträckning de anser att vissa aktiviteter är friluftsliv. Där går det att läsa att fjällvandring och att ströva i skog och mark anses till 88 respektive 87 procent vara friluftsliv.²⁸ Att paddla kajak som blev den näst mest omskrivna aktiviteten anses till 61 procent vara friluftsliv.

Antalet artiklar som handlar om friluftaktiviteter har generellt minskat under åren 1990 till 2008 från 43 till 32 stycken. Antalet artiklar har inte minskat för de aktiviteter som nämns i stycket ovan. Detta tyder på att *Utemagasinet* har minskat på bredden av aktiviteter och satsar på ett mindre antal olika aktiviteter. Resultatet av undersökningen visar också att antalet skrivna sidor har ökat för de vanligaste aktiviteterna.

²⁸ Peter Fredman, Sven-Erik Karlsson, Ulla Romild, Klas Sandell, *Vad är friluftsliv?*, Rapport nr 4, *Delresultat från en nationell enkät om friluftsliv och naturturism i Sverige*, (Östersund: Friluftslivsforskning, 2008), s. 17.

En märkbar trend som går att se är att aktiviteter som har ökat i antal artiklar och sidor eller inte förändrats mellan årgångarna är vad vi skulle kunna kalla lugnare aktiviteter. De utövas oftare i ett lugnare tempo och kräver inte någon nämnvärd stor styrka eller uthållighet. Till dessa hör vandring, kajak, skidor (gå på tur), långfärdsskridskor och fågelskådning.

De aktiviteter som har minskat i antalet artiklar och sidor tillhör den grupp som vi skulle kalla mer fartfyllda och som kräver en större fysik. Dit hör skidor (offpist), bergsbestigning, cykel, cykel (MTB), skidåkning (pist) och rafting. En förklaring till detta tror jag är att *Utemagasinet* har ändrat sin syn på vilka de vill nå ut till, enligt förlagets egna undersökningar så har deras läsare en medelålder på 42 år.²⁹ Ingalill Forslund som är den nuvarande chefsredaktören för tidskriften poängterar att tidningen har ”följt med den allmänna trenden som är att folk inte längre orkar vara ute med 35 kg rygga i Sarek utan hellre mindre ryggsäck längs Kungsleden med bekvämt boende”³⁰.

Det kan också tänkas att det idag så finns ett större antal tidskrifter som behandlar friluftsliv och aktiviteter i skog och natur jämfört med 1990. *Utemagasinet* har anpassat sig och har dessutom försökt hitta sin egen målgrupp. Det är kanske därför som vi ser en mer inriktning mot de aktiviteter som är mer ansedda som friluftsliv.

4.2 Friluftsstilar

Det var inga stora skillnader mellan de olika stilarna förutom att det inte var någon artikel som kunde läggas till under kategorin aktiv anpassnings - stil. Anledningen till detta tror jag beror på att det inte är en intressant stil att läsa om. Det är mer intressant att läsa om äventyrliga reportage, som hamnar under kategorin, dominans - stilen (kategori nummer 1). En intressant trend som gick att urskilja var att under de tre studerade åren så förflyttade sig tio procentenheter mellan de tre övriga grupperna. Från den mer äventyrliga dominans - stilen 1990 till bland kategorin dominans- och passiv anpassnings - stil 2000 för att sedan förflyttas till den passiva anpassnings - stilen. Detta visar att artiklarna har gått från att handla om äventyrliga aktiviteter till lugnare aktiviteter, där det inte är aktiviteten som står i centrum utan platsen och det lokala landskapet. Detta resultat kan också bero på att *Utemagasinet*

²⁹ Hjemmet Mortensen AB, <http://www.hjemmetmortensen.se/varalaser/article349939.ece> 2008-12-19

³⁰ Ingalill Forslund, Chefsredaktör *Utemagasinet*.

anpassar sig till trenden av ett mer stilla friluftsliv med mindre packning och bekvämare boende.

Det är svårt bedöma vilken kategori som de olika artiklarna skall hamna inunder. Det är en bedömning från fall till fall som jag har gjort, vilket ger min syn på dessa artiklar, men skulle kunna bedömas annorlunda av andra.

4.3 Utrustning i Utemagasinet

Sammanställningen av antalet artiklar och sidor som berör utrustning i *Utemagasinet* visar att det inte skett någon förändring på antalet artiklar om utrustning. Det som jag kan se är att fördelningen mellan de två grupperna, tester och tillbehör har förändrats. I årgång 1990 var det fem artiklar om tester och 26 om prylar, i 2008 års tidskrifter så var det 14 artiklar om tester och 17 om prylar.

Detta tror jag beror på att de finns ett större utbud av friluftspå produkter i dagens butiker, vilket gör att det blir svårare och svårare för konsumenten att välja. Tidningar som *Utemagasinet* testar olika produkter såsom ryggsäckar och jackor för att hjälpa sina läsare med sin egen expertis för att läsarna ska välja rätt modell av ryggsäck eller jacka. Antalet artiklar har inte ökat, men det går att se att antalet sidor som är skrivna om utrustning har ökat från 77 sidor 1990 till 110,5 sidor 2008.

Detta skulle jag vilja säga på visar att utrustningen har en större roll i friluftslivet nu än tidigare. Utrustningen blir mer och mer specialiserad för olika friluftslivsaktiviteter, det är en ryggsäck för långvandring, en för stugvandringen, en för skidåkning, en för skridskoturen etcetera. Sandell skriver om den höga statusfaktorn som finns i det som är kopplat till friluftsliv och vildmark. Detta gör att det som har den kopplingen också bli populärt i andra miljöer än vad de är tänkta till. Ett exempel på detta är Fjällrävens förstärkningsjacka i dun, denna jacka är tänkt att användas över en Gore-tex jacka vid kalla förhållanden men används som ett vardagsplagg i storstäderna.

4.4 Länder i Utemagasinet

I analysen om vilka länder som finns beskrivna i artiklarna så visar resultatet att det oftare skrivs om friluftaktiviteter i Sverige än artiklar om det från övriga länder i världen. Det resultatet visar sig genom alla årgångar. Undersökningen visar också att antalet artiklar som beskriver friluftaktiviteter i Sverige ökar också mellan 1990 till 2008, från 22 till 28 stycken och att antalet sidor som beskriver Sverige också ökar, från 73 till 169 sidor. Antalet artiklar och sidor för övriga länder minskar i antal eller är oförändrade. Den enda som skiljer sig från det är antalet sidor om ”övriga världen”, som har ökat från 23 till 42 sidor mellan 1990 och 2008.

Anledningen till dessa skillnader tror jag ligger i ett större intresse för friluftslivet i Sverige. Sandell presenterade i sin studie från 2000 att han såg en tendens till att vi hellre beger oss utanför landets gränser för att bedriva friluftsliv. Det går också att se i denna studie där de antal artiklar och sidor som handlar om övriga världen mellan åren 1990 och 2000 ökade för att sedan gå ner igen till 2008. Detta kan påvisa ett trendbrott från det tidigare ökande antalet artiklar och sidor om övriga världens friluftaktiviteter att vi nu inte reser utanför landet för att uppleva naturen på samma sätt som tidigare, utan att den svenska naturen lockar ännu mer.

4.6 Fortsatt forskning

Denna uppsats har gett en bred bild av de artiklar och reportage som *Utemagasinet* presenterat i sina tidskrifter. Det skulle vara intressant att titta närmare på vad för typ av friluftslivsstilar som just de mest populära aktiviteterna hamnar inom. Det skulle också vara intressant att göra en liknande studie som Sandell gjort där andra mediers rapportering om det svenska friluftslivet skulle bearbetas, detta för att få en ny bild av det svenska friluftslivet.

En annan sak som kan vara intressant att studera är övriga årgångar av tidskriften. Kanske göra en sammanställning ända från starten 1980 för att eventuellt kunna utläsa en större skillnad, olika trender och när nya aktiviteter framträder för första gången. Något som skulle ha varit intressant att studera tillsammans med denna studie är om det finns några andra tidskrifter som behandlar ämnet friluftsliv som konkurrerar med *Utemagasinet*. Tidskriften *Utemagasinet* skulle kunna bli tvungen på det sättet att ändra sitt innehåll och specialisera sin tidskrift mer för att locka läsare.

Käll- och litteraturförteckning

Tryckta källor

Bergström G, Boréus K, *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text och diskursanalys*, 3:e uppl., (Lund: Studentlitteratur, 2005).

Boman M, Fredman P, Linda Lundmark, Leif Mattsson, *Friluftslivets ekonomiska värden – en översikt*, (Svenskt friluftsliv, 2008).

Fredman P, Karlsson S-E, Romild U, Sandell K, *Vilka är ute i naturen?*, Rapport nr 1, *Delresultat från en nationell enkät om friluftsliv och naturturism i Sverige*, (Friluftslivsforskning, 2008).

Fredman P, Karlsson S-E, Romild U, Sandell K, *Vad är friluftsliv?*, Rapport nr 4, *Delresultat från en nationell enkät om friluftsliv och naturturism i Sverige*, (Friluftslivsforskning, 2008).

Sandell K, *Friluftslivets pedagogik: För kunskap, känsla och livskvalitet*, red. Britta Brügge, Matz Glantz, Klas Sandell, 3:e uppl., (Stockholm: Liber, 2007).

Sandell, K, *Fritidskulturer: Fritidskultur i natur*, red. Leif Berggren, (Lund: Studentlitteratur, 2000).

Sandell K, Sörlin, S, *Friluftshistoria: Från "hårdande friluftslif" till ekoturism och miljöpedagogik: Nutid och framtid*, 2:a uppl. red. Klas Sandell & Sverker Sörlin, (Malmö: Carlsson, 2008).

Utemagasinet nr 1-10, Hjemert Mortensen, 2008.

Utemagasinet nr 1-8, Milvus förlag AB, 2000.

Utemagasinet nr 1-8, Milvus förlag AB, 1990.

Elektroniska källor

Friluftsförbundet, <http://www.friluftsförbundet.se/web/guest/hem> 2008-12-15

Hjemmet Mortensen AB, <http://www.hjemmetmortensen.se/varalaser/article349939.ece>
2008-12-19

Nationalencyklopedin Ordbok, <http://www.ne.se/artikel/O156233>, 2008-12-15

Naturvårdsverket, <http://www.naturvardsverket.se/sv/Arbete-med-naturvard/Arbete-med-friluftsliv/>, 2008-12-15

Näringsdepartementet, *Statens stöd till friluftsliv och främjandeorganisationer*, 1999
<http://www.regeringen.se/content/1/c4/19/03/a85c328c.pdf>, 2008-12-15

Otryckta källor

Ingalill Forslund, Chefsredaktör Utemagasinet (2008)

Bilaga 1 - KÄLL- OCH LITTERATURSÖKNING

1. Vilka friluftslivsaktiviteter rapporterar *Utemagasinet* om i sin tidskrift och har det skett någon förändring mellan 1990 och 2008?
2. Vad är det för stilar som friluftslivet i *Utemagasinet* tillhör och om de skall kategoriseras enligt Sandells tre friluftsstilar, syns det då någon förändring mellan 1990 - 2008?
3. Finns det någon skillnad på synen av utrustningens betydelse för friluftslivet från 1990 till 2008?

VAD?

Vilka ämnesord har du sökt på?

Ämnesord	Synonymer
<i>Friluftsliv, media, trend</i>	

VARFÖR?

Varför har du valt just dessa ämnesord?

Jag valde dessa ord och kombinationer för att dom berör det jag har tänkt att undersöka med uppsatsen.

HUR?

Hur har du sökt i de olika databaserna?

Databas	Söksträng	Antal träffar	Antal relevanta träffar
Google Scholar	<i>Friluftsliv media</i>	646	4
	<i>Friluftsliv trend</i>	464	1
Rksdagen/dokument	<i>Friluftsliv media</i>	21	1
DiVA Nationellt	<i>Friluftsliv</i>	16	4

KOMMENTARER:

Det var vissa svårigheter att hitta bra forskning om detta ämne. Jag förstod snart att det fanns väldigt lite forskning om friluftsliv men det fanns viss närliggande avhandlingar och forskning som jag har tagit del av. Det visade sig till sist att det var DiVA Nationellt som var den databas där jag kunde finna den mest närliggande forskningen till mitt ämne.

Bilaga 2 - Kodningsschema för friluftsstilar

1 Dominans – stil

Artiklar som handlar mer om en idrott och fokus ligger på aktiviteten, platserna för aktiviteterna är skidorter eller andra platser där landskapet är förändrat för att ge upplevelser som inte naturen själv har skapat.

2 Aktiv anpassnings – stil

Artiklar i denna kategori handlar om ett mer anpassat friluftsliv till miljön och om det beskrivs mer om hållbar utveckling eller att bo och leva med naturen. Det skall inte vara aktiviteten som står i centrum.

3 Passiv anpassnings – stil

Artiklarna handlar om besöket och betraktandet av naturen. Sker ofta med ”hjälp” av allemansrätten som gör att det är möjligt att besöka naturen, ”inte störa, inte förstöra”. Aktiviteten står inte i centrum, det är med hjälp av skidor, cykel etc som författarna tar sig genom landskapet. Ett bra exempel är att gå på tur med skidor i sin närmiljö.

4 Dominans/Passiv anpassnings – stil

Artiklar som har en blandning av både kategori ett och två. Det kan sägas vara det enklare friluftslivet som t ex stugvandring där det är ett besök i naturen men övernattningarna sker i stugor, hotell etc som är en påverkan av naturen.